

Krajský úřad
Pardubického kraje
odbor životního prostředí a zemědělství

KUPAX018A5OC

Naše značka: OŽPZ/4835/2024-2

Vyřizuje: Mgr. R. Žaloudková

dle rozdělovníku

V Pardubicích 6. 3. 2024

ZÁVAZNÉ STANOVISKO

Krajský úřad Pardubického kraje jako orgán ochrany přírody (dále jen OOP), příslušný dle § 77a odst. 4 písm. e) a k) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění (dále jen zákon), v souladu s ustanovením § 149 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, a v návaznosti na ustanovení § 90 odst. 1 zákona **vydává**

souhlas

dle § 44 odst. 4 zákona k činnostem uvedeným v bližších ochranných podmínkách přírodní památky (dále jen PP) **Tůň u Hrobic** (zákaz rušit přirozený vývoj PP, poškozovat půdu a geologický podklad, poškozovat živočichy a rostliny v jejich přirozeném vývoji) **a zároveň dle § 37 odst. 2 zákona k umístování a provádění staveb v ochranných pásmech zvláště chráněných území, v rámci společného územního a stavebního řízení k akci: „Labe, revitalizace odstaveného ramene Tůň u Hrobic“.**

Žadatelem je Povodí Labe, s. p., se sídlem V. Nejedlého 951/8, 500 03 Hradec Králové (IČ: 70890005; dále též *žadatel*).

Stavbou budou dotčeny pozemky č. 2275, 2401, 2403, 2426, 2425, 2449, 2475 v k. ú. Hrobice a p. č. 1133, 1134, 1128 a 1135 v k. ú. Dříteč v PP Tůň u Hrobic.

Nedílnou součástí závazného stanoviska orgánu ochrany přírody jsou v návaznosti na bližší ochranné podmínky PP Tůň u Hrobic **následující podmínky**:

1) Veškeré zásahy je třeba provést v mimovegetačním období, přesnější termín bude určen v řízení o udělení výjimky (se spisovou značkou KUPA/5374/2024) ze zákazů u zvláště chráněných druhů (dle § 56 odst. 1 zákona), které je nyní vedeno.

2) Po celou dobu stavby - dle plánovaného harmonogramu v mimovegetačním a mimohnízdním období roku - musí být minimalizovány jakékoli zásahy do okolních neupravovaných a stavbou nedotýkaných biotopů, v maximální míře musí být zachovány přírodní povrchy. Ani dočasně nesmí být v ploše PP mimo rozsah revitalizačních opatření a projektu deponovány materiály. Sjezdy mechanizace musí být voleny mimo porosty dřevin.

3) Musí být zachováno pruhové značení PP (na dřevinách). Pokud by nastalo poškození značení, musí být obnoveno před dokončením stavby.

4) Počátek a ukončení stavby musí být písemně oznámeny OOP, a to v 10 denním předstihu, OOP musí být zván na případné kontrolní dny.

5) Všechny části PP, které budou zasaženy stavební činností, musí být po ukončení prací uvedeny do přírodně blízkého stavu (rekultivovány), tj. například znovu zatravněny a osázeny. Pro nové výsadby a dosevy musí být použity pouze stanovištně odpovídající autochtonní druhy.

6) Musí být provedena opatření na potlačení existence a omezení šíření případně se vyskytujících invazních druhů, zejména rostlin (např. křídlatky), při stavbě v rámci celého období realizace stavby.

Platnost tohoto závazného stanoviska je dána návazností na ukončení realizace stavby, k níž budou v budoucnu vydána opatření dle stavebního zákona, nejdéle je však platnost stanovena **do 31. 12. 2026**.

Povolen je vstup a vjezd do PP Tůň u Hrobic a do jejího ochranného pásma mimo stávající cesty s potřebnou mechanizací pro zajištění výše uvedených revitalizačních zásahů. Povolení se vztahuje i na dodavatelský subjekt, který musí být před realizací záměru držitelem souhlasů prokazatelným způsobem poučen (např. zápisem ve stavebním deníku) o všech podmínkách tohoto závazného stanoviska.

*Nedodržení podmínek závazného stanoviska bude kvalifikováno jako protiprávní jednání.
Toto závazné stanovisko neřeší souhlasy vlastníků pozemků.*

Odůvodnění:

OOP jako příslušný orgán ochrany přírody dle § 77a odst. 4 písm. k) zákona vydává souhlasy dle § 44 odst. 4 zákona k činnostem uvedeným v bližších ochranných podmínkách přírodních památek. Taktéž jako příslušný orgán ochrany přírody dle § 77a odst. 4 písm. e) zákona vydává souhlas k činnostem v ochranném pásmu PP dle § 37 odst. 2 zákona.

Závazné stanovisko bylo již jednou vydáno (20. 1. 2020, č. j. OŽPZ/3841/2020) pro období platnosti do 1. 3. 2024. Důvodem podání opětovné žádosti je ukončení platnosti dříve vydaného závazného stanoviska. Dosavadní nerealizování takto nákladné stavby bylo zapříčiněno absencí vhodného dotačního titulu v Operačním programu Životní prostředí (dále též OPŽP). V druhé polovině roku 2023 byla podána žádost o poskytnutí podpory, která je nyní řešena; akce se připravuje.

OOP byla dne 21. 2. 2024 doručena žádost o souhlasy s realizací projektu revitalizace starého labského ramene, zahrnutého do PP Tůň u Hrobic. Akce bude financována z dotačního programu OPŽP; její zahájení bude podřízeno pravidlům financování a termínům stanoveným požadovanou výjimkou. OOP stanovuje delší platnost souhlasu, aby byl dostatek času pro splnění potřebného harmonogramu – až do 31. 12. 2026. V rámci připravovaného společného územního a stavebního řízení k akci: „Labe, revitalizace odstaveného ramene Tůň u Hrobic“ OOP ve správním řízení řeší vydání výjimky dle § 56 odst. 1 k dotčení biotopů zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů pro stavbu (spisová značka KUPA/5374/2024). K záměru bylo již vydáno opatření k povolení kácení dřevin dle § 8 odst. 6 zákona (závazné stanovisko ze dne 9. 1. 2020, č. j. OŽPZ/92096/2019/Ža).

Žadatel předložil projektovou dokumentaci pro stavební povolení a provádění stavby, číslo stavby: 239190009 a odůvodnil svoji žádost následovně (*upraveno, zkráceno dle žádosti*):

Záměr je navrhován v zájmu ochrany volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin a zejména ochrany přírodních stanovišť. Záměr je tedy navrhován v zájmu ochrany přírody (§ 56 odst. 2 písm. a) zákona, s cílem zvýšení pestrosti biotopů (zejména v současnosti deficitních), a tím zvýšení druhové diverzity v lokalitě a naplňuje cíle platného plánu péče o PP Tůň u Hrobic. Záměrem bude podstatně rozšířena nabídka plochy mokřadních biotopů (v současnosti max. 1,2 ha, po zásahu 2,06 ha), tak i v sukcesní škále odpovídající neregulovanému vodnímu toku (hluboké tůně s vodním sloupcem do 3,6 m, až litorální mělčiny s periodickým vysycháním, u nichž bude kácením zajištěno dostatečné oslunění, včetně tůně oddělené od hlavní vodní plochy). Občasné doplňování vody (obnova komunikace s hlavním tokem) bude zajištěno přelivem z Labe při zvýšených průtocích (navržena je novostavba brodu). Brod je nově umisťovanou stavbou v území, neleží v ZCHÚ, pouze zcela okrajově zábořem zasahuje do OP PP (cca 150 m²). Dále je navrženo kácení nepůvodních a invazních dřevin, zejména v jižní části ramene (javor jasanolistý, trnovník akát, topol kanadský).

Záměr zahrnuje odtěžení sedimentů z prostoru odstaveného labského ramene (PP Tůň u Hrobic), v množství 17550 m³, tj. až na původní štěrkové dno koryta. Nakládání se sedimentem je navrženo uložením na trvalou deponii v místě na p. č. 2403 (ostatní plocha) v množství 12640 m³. Přebytek sedimentu v množství cca 4910 m³ bude odvážen a ukládán v souladu se zákonem o odpadech. Jedná se o vodohospodářskou stavbu, umisťovanou v souladu s platným územním plánem obce Hrobice a v souladu s cíli plánu péče o PP.

V průběhu stavby bude dle žadatele smluvně zajištěna činnost biologického dozoru a servisu oprávněnou osobou.

Revitalizace záměru spočívá v následujících krocích:

Předložená projektová dokumentace se zabývá revitalizací mrtvého ramene Labe. Stavba bude realizována ve 3 stavebních objektech: **SO 01: Odtěžení sedimentů** (odbahnění – 17550 m³, 12640 m³ bude uloženo v místě stavby); **SO 02: Úpravy napojení ramene (přelivný brod)** - okraj PP; **SO 03: Vegetační úpravy** – kácení zejména invazivních, nepůvodních a expanzivních dřevin a ploch keřů.

Celkový záměr spočívá v revitalizaci odstaveného ramene Labe (v celkovém rozsahu obvodu staveniště 4,82 ha) a spočívá v odtěžení sedimentu, vybudování přelivného brodu pro časované napojení ramene do Labe (přeliv by měl nastávat cca 2x za rok při vyšším stavu vody v Labi) a v kácení zejména nepůvodních druhů dřevin a některých ploch křovin, které by bránily přístupu a realizaci odbahnění. Ve vrbínách na severu lokality bude před započítím odbahnění vybudováno refugium (bezzásahové území) pro transfer a přežití vodních živočichů a rostlin se zachovnou tůň (plocha 68 m², 8 x 11 m, skl. sv. 1:2 až 1:4, hloubka 0,8 - 0,9 m). Tůň nebude propojena s korytem vlastního ramene. Akce zajistí významné posílení biodiverzity a zlepšení dalších funkcí specifického území labského ramene.

PP Tůň u Hrobic byla zřízena v roce 1982, přičemž důvodem ke zřízení zvláště chráněného území bylo „mrtvé labské rameno s přirozenou faunou a flórou“. PP má ochranné pásmo k ochraně PP před rušivými vlivy „ze zákona“, tzn. do vzdálenosti 50 m od hranic PP. OOP schválil v roce 2019 plán péče pro tuto lokalitu, a to jako koncepční dokument ochrany přírody pro péči o PP. V plánu péče je revitalizace (na základě různých odborných podkladů) jednoznačně doporučována a není známo, že by jí nějaké odborné skutečnosti bránily. Cílem dle plánu péče je chránit a zachovat mrtvé rameno Labe s jeho typickými rostlinnými společenstvy a živočichy. Dlouhodobým cílem je zachování přírodě blízkého charakteru lokality - spojení vodní plochy slepého ramene, litorálu a rákosin s okolními loukami a břehovými porosty, stejně jako ochrana vzácných vodních rostlin a živočichů.

Záměr není dle názoru OOP po prostudování projektové dokumentace v rozporu s plánem péče a jeho realizací budou podpořeny široké zájmy ochrany přírody a bude podpořena a zvýšena biodiverzita, a to při dodržení podmínek výroku závazného stanoviska. Významné nebo dlouhodobé negativní ovlivnění PP není předpokládáno, dočasné negativní ovlivnění pravděpodobně nastane, ale celkový cíl a výsledek revitalizace jej převáží. Ekologické vazby a biotopy druhů se rychle obnoví. Postupy prací, přesné úseky, kde budou ponechány dřeviny i vodní zdrž bez dotčení atp., byly stanoveny.

OOP konstatuje, že pro celé obnovení optimálního fungování biotopu starého labského ramene v PP Tůň u Hrobic jsou odbahnění a krok revitalizace nanejvýš potřebné, neboť z dostupných podkladů vyplynula jasná potřeba zásahu do vzhledu a fungování labiště.

OOP vychází při vydání závazného stanoviska z následujících podkladů:

- vyhlášovací předpis - vyhláška ONV v Pardubicích č. 132 ze dne 12. 5. 1982;
- schválený plán péče pro PP Tůň u Hrobic (na období 2019 - 2028) a rezervační kniha;
- žádost a její podklady;
- projektová dokumentace: „Labe, revitalizace odstaveného ramene Tůň u Hrobic“- včetně Botanického a zoologického průzkumu, doplněný seznam dřevin a popis stavebního objektu SO 03 (prosinec 2019).

Žádost poskytla dostatečné podklady pro posouzení věci, a proto bylo upuštěno od dalšího ústního jednání. Toto závazné stanovisko bude užito v řízení ve věci dle stavebního a vodního zákona. OOP v tomto závazném stanovisku stanovil podmínky typu časového omezení zásahů a pouze nezbytného rozsahu zásahů v rámci PP. Vzhledem k plánovaným termínům a podání žádosti do dotačního programu (v druhé polovině r. 2023) stanovil OOP období platnosti závazného stanoviska do 31. 12. 2026.

OOP závěrem konstatuje, že shledává v zamýšlené činnosti takovou činnost, která povede k naplnění dlouhodobých cílů ochrany přírody v tomto chráněném území.

Závazné stanovisko č. j. KUPA/4835/2024-2

Z uvedeného důvodu OOP za stanovených podmínek souhlas k činnostem uvedeným v bližších ochranných podmínkách PP Tůň u Hrobic a souhlas k činnostem v ochranném pásmu této PP povolil.

OOP zdůrazňuje, že v dané věci již v r. 2020 vydal stanovisko obdobného rozsahu a vzhledem k nerealizování akce z důvodu absence vhodného dotačního titulu toto stanovisko na další časový úsek vydává opětovně. OOP doplnil podmínku ad 6) a to ve vztahu k opatřením na omezení šíření invazních druhů, které je nyní povinné ze zákona.

Poučení:

Proti závaznému stanovisku se nelze samostatně odvolat. Závazné stanovisko je součástí rozhodnutí dle zvláštních předpisů (stavební zákon).

Ing. Martin Vlasák
vedoucí odboru
(podepsáno elektronicky)

Rozdělovník:

Povodí Labe, s. p., V. Nejedlého 951, 500 03 Hradec Králové (DS)
obec Hrobice (DS)
obec Dřítěč (DS)

Na vědomí (DS):

AOPK ČR, RPVČ, Jiráskova 1665, 530 02 Pardubice (DS)
ČIŽP, o. i. Hradec Králové (DS)
statutární město Pardubice, Magistrát města Pardubice, odbor ŽP (DS)